

ZAPISNIK 29. seje Nacionalnega sveta za plačila

Datum in čas seje: 15. 6. 2023, od 9.30 do 12:00

Lokacija seje: Banka Slovenije

Prisotni člani: Simon Anko (predsednik Nacionalnega sveta za plačila / Banka Slovenije), Brigita Gašperin (Ministrstvo za finance), Barbara Mesojednik (Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport), Marta Mihelin (Finančna uprava Republike Slovenije), Tomaž Okorn (Gospodarska zbornica Slovenije), Paul-Alexandre Raveleau (Odbor za shemo Flik), Marko Tretnjak (Zveza potrošnikov Slovenije), Nada Zidar (Slovensko zavarovalno združenje)

Prisotni namestniki članov: Anja Arnšek (MBILLS d. o. o.), Mateja Avbreht (Uprava Republike Slovenije za javna plačila), Slavko Ažman (Trgovinska zbornica Slovenije), Matic Dolar (Bankart d. o. o.), Matevž Pirnat (NLB d. d.; *prisoten do vključno 2. točke dnevnega reda*), Jelena Štepec (Telekom Slovenije d. d.), Borut Tomažič (Združenje bank Slovenije), Tomaž Žgajnar (Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve)

Ostali prisotni: Marko Pahor, Martin Pezdir, Rebeka Reven, Anja Rijavec Uršej in Tina Vehovar Smole (vsi Banka Slovenije)

Odsotni člani: Dean Čerin (Trgovinska zbornica Slovenije), Lucija Frlec (Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja), Luka Gabrovšek (MasterCard Europe), Aleksander Kurtevski (Bankart d. o. o.), Mojca Kunšek (Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve), Davor Lekić (Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence), Tomaž Lešnik (Dinit d. o. o.), Aljoša Lovrič Petrič (NETS CEE, d. o. o.), Alenka Mejač Krassnig (Visa Europe), Aleksandra Miklavčič (Uprava Republike Slovenije za javna plačila), Gregor Rakar (Telekom Slovenije d. d.), Leon Stare (MBILLS d. o. o.), Nataša Tomc Jovović (NLB d. d.), Stanislava Zadravec Capriolo (Združenje bank Slovenije)

Predlog dnevnega reda:

1. Potrditev dnevnega reda 29. seje Nacionalnega sveta za plačila
2. Strategija razvoja trga plačil
  - Predstavitev osnutka Strategije razvoja trga plačil v Sloveniji 2024 - 2028, vključno s predstavitvijo prejetih odzivov deležnikov na pisni postopek glede strateških iniciativ
3. Takojšnja plačila
  - Informacija o napredku na področju uveljavitve slovenske sheme za takojšnja plačila (Flik)
4. Napredek na projektu Digitalni evro
  - Predstavitev aktivnosti Evrosistema na projektu Digitalni evro
5. Razno

Ad 1) Potrditev dnevnega reda 29. seje Nacionalnega sveta za plačila (NSP)

S. Anko je pozdravil vse prisotne in izpostavil prisotnost viceguvernerja M. Pahorja, ki bo kot član skupine visokih predstavnikov Evrosistema v okviru 4. točke dnevnega reda (so)predstavil potek razvoja projekta Digitalni evro. Predstavil je Rebeko Reven, okrepitev Sekretariata NSP, in S. Ažmana, ki se je kot namestnik člana iz Trgovinske zbornice Slovenije prvič udeležil seje NSP.

S. Anko je prisotne obvestil, da je bil zapisnik 28. seje NSP potrjen brez pripomb v enem krogu usklajevanja in objavljen na spletni strani Banke Slovenije. Glede pregleda realizacije vsebinskih sklepov 28. seje NSP je pojasnil, da je Sekretariat NSP za obravnavo na seji pripravil idejno zasnovo strategije NSP za razvoj trga plačil v Sloveniji, ki bo predmet obravnave v okviru 2. točke dnevnega reda. Zahvalil se je tudi Združenju bank Slovenije (ZBS), ki je seznanilo Zvezo potrošnikov Slovenije (ZPS) z ukrepi oz. varovalkami, ki omejujejo tveganja, ki jim je potrošnik izpostavljen v primeru zlorab pri kartičnem plačevanju. ZBS je pripravilo še sporočilo za javnost z naslovom "Poskrbite za varno plačevanje tudi na počitnicah", s čimer ozavešča ter krepi zaupanje v negotovinske plačilne instrumente, kar je zelo pomembno tudi z vidika ciljev, ki jih zasleduje NSP.

S. Anko je podal še informacijo glede problematike odpiranja osnovnih plačilnih računov (OPR), ki jih je v Sloveniji izjemno malo, o čemer je NSP v preteklosti že razpravljal. Po pridobitvi informacij o primerjalni ureditvi v nekaterih državah članicah EU smo ugotovili, da so omejitve za odprtje OPR v drugih državah večinoma bistveno nižje kot v Sloveniji. Zato smo na Ministrstvo za finance (MF) poslali dopis na temo zagotovitve večje dostopnosti OPR, v katerem smo predlagali, da MF preuči smiselnost spremembe zakona, ki kot razlog za zavrnitev odprtja OPR določa obstoj evidence o neizvršenih sklepih o izvršbi. Menimo namreč, da lahko to potrošnike odvrne od tega, da bi sploh zahtevali njegovo odprtje. S. Anko je povzel ustni odziv MF, da se bo predlog presojal v okviru priprave prve naslednje novele ZPlaSSIED. S. Anko je predlagal, da bi relevantni deležniki NSP nadaljevali razpravo glede širše komunikacije o OPR potem, ko bo znano, kaj bo z izvršbami oz. morebitno spremembo ZPlaSSIED. Zaenkrat naj komunikacija ostaja v okviru bank in njihovega zlasti individualnega ozaveščanja komitentov o tem, da OPR obstaja, na kakšen način se ga lahko odpre ter da je nujna pisna zavrnitev, če banka zavrne odprtje OPR.

S. Anko je nato predstavil predlog dnevnega reda 29. seje NSP.

Sklep 1: NSP je potrdil dnevni red 29. seje NSP.

Ad 2) Strategija razvoja trga plačil

S. Anko je povedal, da je Sekretariat NSP pripravil idejno zasnovo Strategije razvoja trga plačil v Sloveniji (Strategija), ki so jo člani prejeli kot gradivo za sejo. Nabor strateških iniciativ je predlog zunanjega neodvisnega izvajalca (Deloitte), vendar želimo v nadaljnjih fazah pripraviti strateški dokument NSP. Želeli smo ugotoviti, kakšen je interes članov za sodelovanje pri posameznih iniciativah in dobiti mnenje glede njihovih prioritet. S. Anko se je zahvalil vsem deležnikom za odzive v pisni

konzultaciji in poudaril pomen vključenosti deležnikov v pripravo skupnega dokumenta NSP, ki bo podlaga za delo NSP v prihodnjih letih.

T. Vehovar Smole je v nadaljevanju predstavila strukturo osnutka Strategije, vključno s predstavitvijo prejetih odzivov deležnikov na pisni postopek glede predlogov strateških iniciativ zunanjega izvajalca ([predstavitev](#)). Prejeli smo 13 odzivov, od teh je 12 deležnikov izrazilo interes za aktivno sodelovanje. Dokument je v nastajanju, predlagana časovnica strategije je 2024-2028, glavni cilj pa je, da se zagotovita samozadostnost dokumenta (javna objava), jasnost izhodišč ter da se jo umesti v delo NSP. Ideja je, da bi v uvodni del dokumenta vključili citate deležnikov NSP, s čimer bi dokumentu dali večjo težo.

Glede na odzive deležnikov, smo v prvi idejni zasnovi strateškega dokumenta izoblikovali prioritetni vrstni red iniciativ ter naredili smiselno sintezo predlogov iniciativ zunanjega izvajalca: (1) razvoj enostavnih rešitev za plačevanje z dobro uporabniško izkušnjo v skladu s potrebami oz. pričakovanji uporabnikov, vključno ranljivih skupin; (2) naslavljanje varnostnih vidikov elektronskih plačil; (3) fazna zagotovitev sprejema elektronskega plačevanja na prodajnih mestih (vključuje komunikacijo do uporabnikov); (4) zagotavljanje spodbudnega okolja za povečanje inovativnosti, sodelovanja med deležniki trga plačil in razvoja trga skladno z aktivnostmi na EU nivoju in (5) nadaljnje zagotavljanje zadostnega dostopa do gotovine. Ključne spremembe glede na svetovalni dokument družbe Deloitte so vključitev vidikov ranljivih skupin v splošno kategorijo razvoja rešitev z dobro uporabniško izkušnjo; vključitev komunikacijskih vidikov v kategorijo faznega sprejemanja elektronskih načinov plačevanja ter ločitev na segment potrošnikov in trgovcev. T. Vehovar Smole je zaključila z besedami, da si Strategijo zamišljamo kot krovni dokument, dopolnjen pa bo z izvedbenimi načrti, ki bodo podrobneje definirali način obravnave posameznih ukrepov, konkretne aktivnosti, nosilce in časovnico za obravnavo oz. izvedbo posameznega ukrepa. Glede na odzive iz pisne konzultacije se bo NSP naprej posvetil zagotavljanju uporabniške izkušnje in varnostnim vidikom.

S. Anko je dodal, da želimo predlog Strategije dokončati in predložiti članom NSP do jesenske seje. Pojasnil je, da nameravamo ustanoviti delovni skupini za obravnavo dveh po mnenju članov NSP najbolj prioriteten kategorij ukrepov (uporabniška izkušnja in varnostni vidik), nosilci katerih bodo deležniki, zastopani v NSP, upoštevajoč izkazan interes v okviru pisne konzultacije. Poudaril je, da bomo vodje delovnih skupin iskali med deležniki, članstvo v delovnih skupinah pa ni omejeno le na člane NSP (lahko tudi drugi strokovnjaki iz posameznega deležnika, zastopanega v NSP). BS bo nudila logistično podporo delovanju teh skupin (kot izhaja iz Poslovnika NSP: zagotavljanje prostora, sklici sestankov, vabila, priprava zapisnikov ipd.).

V razpravi je S. Ažman pohvalil strukturo dokumenta in rešitev združevanja iniciativ, predvsem vključitev ranljivih skupin v splošno kategorijo razvoja rešitev z dobro uporabniško izkušnjo. B. Tomažič je pojasnil, da vrstni red teh ukrepov odraža povratno informacijo bank in izrazil pripravljenost bank za sodelovanje v skupinah, za ta namen bodo poiskali primerne strokovnjake. B. Mesojednik je pozdravila združevanje iniciativ, poudarila pomen uporabniške izkušnje, ki mora biti enaka za vse, in izrazila željo po celovitem pristopu. M. Dolar je povedal, da je končni vrstni red strateških iniciativ tak, kot so si ga zamislili, in da bodo vsebinsko sodelovali. B. Gašperin je izrazila zadovoljstvo, da bosta uporabniška izkušnja in varnostni vidik prvi dve kategoriji iniciativ, ki ju bomo obravnavali, saj sta dejansko predpogoj za vse ostalo. N. Zidar je dodala, da morata biti uporabniška izkušnja in varnostni vidik na čim višjem nivoju. A. Rijavec Uršej in S. Anko sta pritrdila, da bi glede uporabniške izkušnje

radi presegli minimum, ki ga zahteva področna zakonodaja (npr. Zakon o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide), in zastavili definicijo širše.

M. Tretnjaka je zanimala časovnica posameznih prioritet. A. Rijavec Uršej je pojasnila, da se bo celotno strateško obdobje petih let razdelilo na izvedbene faze, prva faza predvidoma za prvi dve prioriteti v prvih dveh letih, v naslednjih treh letih pa še preostale tri. Na vprašanje S. Ažmana glede podrobne definicije naslednjih treh iniciativ, je pojasnila da bodo do določene mere opredeljene v Strategiji, konkretnije pa v izvedbenem načrtu. Na vprašanje B. Mesojednik, ali bo izvedba strateških iniciativ finančno opredeljena, je S. Anko odgovoril, da v Strategiji ne, A. Rijavec Uršej pa je dodala, da izhajamo iz mandata NSP, da smo spodbujevalec učinkovitih načinov plačevanja.

S. Anko se je zahvalil za razpravo ter izrazil zadovoljstvo nad načelno podporo sintezi s sedem na pet kategorij iniciativ. Dodal je, da smo razmislili tudi o možnosti vključitve treh predlogov ukrepov, ki jih je pripravila delovna skupina za aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji (uvedba nagradnih iger za pospeševanje uporabe elektronskih plačil pri potrošnikih; ozaveščanje davčnih zavezancev, pravnih subjektov, o sistemu obstoječih davčnih olajšav za nakup, najem oz. uporabo infrastrukture za elektronsko plačevanje na prodajnih mestih ter dopolnitev obstoječega programa izobraževanj mladih na področju davkov). Predlagal je, da teh predlogov ne bi individualno in taksativno vključili v Strategijo, ampak da bi jih smiselno upoštevali pri oblikovanju posameznih iniciativ.

Sklep 2: NSP se je strinjal s sintezo predlogov iniciativ, ki jo je predstavil Sekretariat NSP v prvi idejni zasnovi Strategije razvoja trga plačil, vrstnim redom obravnave kategorij ukrepov, časovnico strategije in strukturo strateškega dokumenta ter izrazil načelno podporo ustanovitvi dveh delovnih skupin za obravnavo prvih dveh prioritetenih strateških sklopov ukrepov (uporabniške izkušnje in varnostnega vidika).

Sklep 3: NSP se je strinjal, da samostojna vključitev dodatnih predlogov ukrepov, ki jih je NSP predlagala delovna skupina za aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji, v novi strateški dokument ni potrebna oziroma smiselna.

Sklep 4: Sekretariat NSP pripravi predlog strateškega dokumenta za obravnavo na jesenski seji NSP.

Ad 3) Takojšnja plačila

S. Anko je pojasnil, da se s tematiko takojšnjih plačil NSP redno seznanja. Gre za temo, ki je visoko na prioritetenem seznamu različnih forumov in institucij EU. Omenil je, da nastaja nova zakonodaja za spodbujanje uveljavitve takojšnjih plačil (v pogajanjih Sveta EU) ter prosil B. Gašperin za podajo kratke informacije, kako potekajo usklajevanja zakonodajnega predloga. B. Gašperin je pojasnila, da nima nobenih dodatnih informacij. Po njenem mnenju bi bila lahko uredba o takojšnjih plačilih sprejeta do konca tega leta.

V nadaljevanju je P. A. Raveleau podal informacijo o napredku na področju uveljavitve slovenske sheme za takojšnja plačila (Flik). Število uporabnikov raste - aplikacijo Flik ima nameščeno že skoraj 500.000 uporabnikov - vendar pa ni zaznati večje rasti obsega na fizičnih prodajnih mestih. Poudaril je zelo pozitiven odziv uporabnikov Flika pri nakupovanju na spletu, saj potrebujejo za nakup le telefonsko

številko. Pojasnil je, da skupaj z M. Dolarjem iz Bankarta naslavlja izzive glede komunikacije, razvoja in uporabniške izkušnje. M. Dolar je povedal, da je obseg P2P transakcij prek Flika približno 500.000 na mesec.

V razpravi so si deležniki izmenjali nekaj zanimivih uporabniških izkušenj o uporabi Flika in funkciji takojšnjih plačil pri posameznih bankah. M. Dolar je zaključil, da Bankart že nestrpnost pričakuje novo uredbo EU o takojšnjih plačilih.

Sklep 5: NSP se je seznanil z napredkom na področju takojšnjih plačil.

Ad 4) Napredek na projektu Digitalni evro

M. Pahor je povedal, da BS aktivno sodeluje v Evrosistemovem projektu Digitalni evro, glede katerega nas jeseni čaka pomembna odločitev o morebitnem prehodu projekta v naslednjo, pripravljalno fazo. Trenutno sicer še ni sprejete nobene odločitve glede izdaje digitalnega evra, če bo do nje prišlo, pa bi bil digitalni evro lahko izdan v 2026/2027. Pojasnil je, da smo za digitalni evro določili tri ključne cilje, in sicer: (i) zagotavljanje dostopa do centralnibančnega denarja tudi ob prehodu v digitalno dobo, (ii) povečanje strateške avtonomnosti evropskih plačil in (iii) povečanje ekonomske učinkovitosti evropskih plačilnih sistemov. Evropska komisija je za junij napovedala objavo zakonodajnega predloga za digitalni evro, ki bo zahteval intenziviranje našega sodelovanja z MF, s katerim sicer že sodelujemo v sklopu delovne skupine, ki smo jo ustanovili letos februarja.

M. Pezdir je povedano dopolnil z nekaterimi novostmi projekta ([predstavitev](#)). Opisal je štiri osnovna načela modela nadomestil: brezplačna osnovna uporaba za fizične osebe, mrežni učinki z ekonomskimi spodbudami za pridobitelje in trgovce, primerljive ekonomske vzpodbude za distributerje digitalnega evra ter načelo, da Evrosistem nosi lastne stroške - kot pri proizvodnji in izdaji bankovcev. Poudaril je pomen digitalne finančne vključenosti ter ovire na poti do digitalne finančne vključenosti, ki so lahko osebne, geografske, pravne in ekonomske ovire ter ovire znanja. Predvideva se poseben kanal za dostop do digitalnega evra, prek namenske javne ali zasebne licencirane entitete, ki bo zagotavljala človeško interakcijo končnim uporabnikom, posebne storitve za posameznike, distribuirala fizične plačilne kartice za digitalni evro ter nudila pomoč pri upravljanju z likvidnostjo končnih uporabnikov. Za konec je predstavil drugo poročilo o fokusnih skupinah, iz katerega izhaja, da je zavedanje in uporaba digitalnih plačilnih metod visoka; da so ključni motivator trgovcev povpraševanje na strani strank in nižji stroški ter da so najbolj inovativna lastnost za državljane držav članic evroobmočja *offline* plačila.

V razpravi je P. A. Raveleauja zanimalo, na kateri točki so druge države s projekti centralnibančnih digitalnih valut. A. Rijavec Uršej je pojasnila, da se v skladu z dokumentom BIS na to temo vsaj s preučevanjem področja ukvarja večina centralnih bank. B. Tomažiča zanimalo, ali se bo oblikovala nacionalna skupina za digitalni evro. M. Pahor je pojasnil, da bomo počakali na dokončno odločitev Sveta ECB glede prehoda v pripravljalno fazo. Na nadaljnje vprašanje B. Tomažiča, ali bo organiziran kakšen dogodek za banke na temo digitalnega evra, je M. Pahor odgovoril, da načrtujemo večji predstavitveni dogodek 15. 12., ki se ga bo udeležilo tudi nekaj guvernerjev centralnih bank

Evrosistema. Zaključil je, da v začetku pripravljalne faze načrtujemo komunikacijo predvsem med deležniki, medijska kampanja za širšo javnost pa je predvidena šele v zadnjem delu pripravljalne faze.

S. Ažmana je v nadaljevanju zanimalo, kaj bo največja prednost digitalnega evra. M. Pezdir je pojasnil, da je v osnovi razlika v tem, da ima pri digitalnem evru uporabnik terjatev do centralne banke; M. Pahor je dodal, da bomo lahko z digitalnim evrom kot enim plačilnim instrumentom naslovili več tržnih pomanjkljivosti; S. Anko pa je poudaril prednost geostrateške neodvisnosti ter brezplačno uporabo digitalnega evra v vseh državah članicah evroobmočja.

M. Dolar je menil, da bo zelo pomembno sprejemanje digitalnega evra na prodajnih mestih v celotnem evroobmočju, kar bi pomenilo prednost za končne uporabnike. Na vprašanje M. Avbreht glede omejitve višine zneska, je M. Pezdir odgovoril, da višina še ni določena, M. Pahor je dodal, da je pri sprejemanju odločitev vedno na prvem mestu varnost, ki ji sledita zasebnost in praktičnost.

Sklep 6: *NSP se je seznanil z napredkom na Evrosistemovem projektu Digitalni evro.*

Ad 5) Razno

Pod točko razno ni bilo obravnavanih tematik.

Naslednja seja NSP bo konec septembra ali začetek oktobra 2023.

Zapisnik pripravil Sekretariat NSP, junij 2023.